

органам влади повноважень, оскільки без цього механізму фінансова децентралізація є неповноцінною та має, певною мірою, ручний характер.

1. *Бюджетний кодекс України* [Електронний ресурс] режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> 2. *Конституція України* [Електронний ресурс] режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> 3. *Закон України “Про місцеве самоврядування”* [Електронний ресурс] режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>

Гарилевич Андрій

Науковий керівник – к.е.н., доц. О.Л. Перхач

РОЗВИТОК УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

На сучасному етапі розвитку соціально-економічної сфери в Україні, важливою складовою є здійснення державного фінансового контролю за ефективним та цільовим використанням бюджетних коштів, збереженням державних фінансових ресурсів та державного майна. Як і в кожній сфері суспільного життя, неостанню роль при реалізації зазначених завдань відіграє управління інститутом державного фінансового контролю.

В Україні систему органів державного фінансового контролю умовно доцільно поділити на дві гілки. До першої гілки можна віднести Рахункову палату, яка утворена Верховною радою України, тобто органом законодавчої влади. Друга гілка представлена органами виконавчої влади: Державною аудиторською службою, яка є підконтрольною Кабінету Міністрів України; Державною фіскальною службою та Державною казначейською службою, які є підконтрольними Міністерству фінансів. Найбільш широким спектром повноважень у сфері контролю за бюджетними фінансовими ресурсами наділені Рахункова палата та Державна аудиторська служба. Державна фіскальна служба та Державна казначейська служба мають вузькоспеціалізовані функції в цій сфері.

Здійснення державного фінансового контролю забезпечується через проведення інспектування (ревізій), державного фінансового аудиту та контролю за дотриманням законодавства у сфері закупівель.

За останні 10 років найбільші зміни торкнулися саме Держаудитслужби, яка забезпечує проведення всіх вищенаведених заходів державного фінансового контролю. Так, спочатку було ліквідовано КРУ із створенням Державної фінансової інспекції, а згодом і її було перетворено у Державну аудиторську службу. При цьому зміни стосувалися не тільки назви організації. Відбулися організаційні зміни – ліквідація районних підрозділів, скорочення чисельності працівників, запроваджено ризикоорієнтовані підходи відбору об'єктів контролю, відбулось зміщення акценту з ревізій на аудити.

Ефективним управлінським рішенням виявилось запровадження ризикоорієнтованого підходу, який передбачає проведення попереднього аналізу фінансово-господарської діяльності об'єктів контролю, за результатами якого лише в разі значної кількості ризикових фінансових операцій приймають рішення про включення відповідних суб'єктів господарювання до плану контрольної-ревізійної роботи. Це дає змогу зменшити кількість малоефективних та малорезультативних контрольних заходів на об'єктах контролю з низьким ступенем ризику. При плануванні враховуються показники за результатами діяльності об'єктів контролю за 3 попередні роки (за сумарними показниками звітності) та/або станом на відповідну дату (дати) звітного періоду в залежності від ризику. Вказане впливає на зниження кількості дріб'язкових та малоефективних контрольних заходів, підвищення їх результативності.

Крім того, відбувається поступовий перехід від застарілої форми контролю – ревізії, яка зустрічається лише в пострадянських країнах, до фінансового аудиту. Відмінність між цими двома формами контролю полягає в тому, що при ревізії – встановлюються вже допущені порушення законодавства, в той час як під час аудиту направлений на запобігання порушенням в майбутньому, знаходження додаткових джерел фінансових ресурсів та оптимізацію витрат. Держаудитслужба, як інститут державного фінансового контролю, значну увагу приділяє виконанню своєї основної попереджувально-профілактичної функції, та вже не виступає, лише реєстратором порушень. Форми подальшого контролю (ревізія та перевірка), за якими переважно проводився державний фінансовий контроль, без підкріплення аудитом ефективності практично втрачають свою актуальність та дієвість в умовах ринкової економіки України.

Таким чином, на сьогодні зміни в управлінні державним фінансовим контролем носять позитивний характер щодо запровадження нових підходів до виконання своїх функцій та орієнтування не тільки на виявлення фінансових порушень, але й на їх упередження. При цьому, наслідком реорганізації системи державного фінансового контролю є скорочення чисельності працівників, що носить негативний соціальний характер. Слід зазначити, що потребує врегулювання дублювання функцій між органами державного фінансового контролю.

1. *Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 року №№ 2456-VI* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> 2. *Закон України «Про основні засади державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 року №№ 2939-XII* [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/29>